Vastaava lakimies Ville Wartiovaara
Rakennusteollisuus RT ry
25.2.2021

Lausunto koskien veronumeromenettelyn käyttöönoton laajentamista koskevaa hallituksen esitystä HE 2/2021

Kiitämme saamastamme mahdollisuudesta päästä lausumaan näkemyksemme hallituksen esityksestä koskien veronumeromenettelyn laajentamista ja laiksi verontilityslain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä todetaan rakennusalan veronumeromenettelyn tarkoituksena olleen Verohallinnon tietokannasta puuttuvan työvoiman saaminen verovalvonnan piiriin. Asia ei ole näin yksinkertainen, vaan vasta rakennusalalla käyttöönotettu raportointivelvollisuus on vaikuttanut siihen, että ulkomaisen työvoiman osalta on voitu rekisteröintiä käyttää verovalvonnan osana.

Lainsäätäjien on siis hyvä tiedostaa, ettei veronumeron käyttöönotolla telakkateollisuudessa ja telakka-alueilla saada ulkomaista tai yleisesti ottaen alueella työskentelevää työvoimaa verovalvonnan piiriin. Veronumeron rekisteröinnin perusteella voidaan todeta, että henkilö on aikeissa työskennellä telakka-alueella, mutta rekisterimerkintä itsessään ei luo vaikutuksia henkilön mahdolliseen verovelvollisuuteen, saati sitten verovelvollisuuden alkamishetken seurantaan Suomessa, kun kyse on ulkomaisesta työvoimasta.

Veronumeron käyttöönoton positiiviset vaikutukset telakkateollisuudessa perustuvat siihen, että työntekijöille tulee kuvallisen henkilötunnisteen käyttövelvollisuus, josta ilmenee työnantaja ja henkilön veronumero. Työntekijöiden ja heidän työnantajiensa identifiointi sekä luettelointi parantavat tosiasiallisesti ketjujen tunnistamista sekä helpottaa työsuojeluviranomaisten toimintaa työvoiman valvontaan liittyen.

<u>Huomioita esityksen sisällöstä</u>

Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että nykytilanteessa veronumerorekisteriin on merkitty rakennusalalla työskentelevät henkilöt. Hallituksen esityksen mukaan rekisteriin jatkossa tulisi merkitä, työskenteleekö henkilö rakennusalalla vai laivanrakennusalalla. Kun lainsäädäntö tulee voimaan, merkintä rakennusalalla työskentelemisestä tulee tapahtua automaattisesti Verohallinnon toimesta. Eli kaikki ne henkilöt, jotka ovat jo nyt rekisterissä, tulee saada merkintä automaattisesti rakennusalalla työskentelevänä.

Hallituksen esityksessä on todettu lainvalmisteluvaiheessa annettujen lausuntojen perusteella, että telakka-alueella voi syntyä tilanne, jossa yksittäinen työntekijä tai työntekijät työskentelevät samanaikaisesti sekä yhteisellä rakennustyömaalla että telakka-alueella. Sen seurauksena työskentelyalueella on kahdella eri taholla valvontavelvollisuus kuvallisen henkilötunnisteen käytöstä sekä ajantasaisen luettelon ylläpitämisestä ja rekisterimerkinnöistä. Edelleen tällaisessa tilanteessa yksittäisen henkilön tulisi olla merkittynä veronumerorekisterissä sekä rakennusalalla että laivanrakennusteollisuudessa työskenteleväksi.

Tosiasiassa työnantaja ei voi aina tietää, työskenteleekö työntekijä yhteisellä rakennustyömaalla, laivanrakennusalalla/telakka-alueella vai molemmissa ja mahdollisesti vielä samanaikaisesti. On tärkeätä, että tällöin riittää työnantajan ja päätoteuttajan velvollisuuksien osalta, että henkilö on merkittynä veronumerorekisteriin, huolimatta toimialasta.

Rakennusteollisuus RT ry pitää hyvänä ja kiittää siitä, että esitystä muutettiin jatkovalmistelussa sanktioinnin osalta, mikäli henkilö on merkitty väärälle toimialalle.

Esityksen mukaan veronumerorekisterissä tulee myös näkyä, työskenteleekö henkilö rakennusalalla vai laivanrakennusalalla. Aiempaan todeten henkilö voi työskennellä molemmilla aloilla. Kiinnitämme huomiota siihen, että Verohallinnon tietojenhakujärjestelmän tulee olla rakennettu siten, että yhdellä tietohaulla työnantaja tai päätoteuttaja saa tiedon siitä, onko henkilö veronumerorekisterissä vai ei, toimialariippumattomasti.

Rakennusteollisuus RT ry

Ville Wartiovaara
Vastaava lakimies, varatuomari